

Verslag Oekraïne-reis maart 2012

26 maart

's Morgens om 04.30 uur kregen we het eerste ontbijt van deze dag bij de familie Reijersen van Buuren. Het was een leuke verrassing dat oom Bart en tante Hanna en Nico Snoek ook kwamen om afscheid te nemen. Oom Bart heeft samen met ons een zegen gevraagd over de reis en het verdere verloop.

Ons vertrek was gepland om 05.00 uur. Het werd uiteindelijk 05.15 uur. Mooi toch!!

Onderweg hadden we nogal oponthoud door files en drukte, waardoor we pas om 08.40 uur in Gummersbach bij Friedensstimme Duitsland aankwamen. Hier kregen we ons tweede ontbijt van die dag. Het was een rijkelijk voorziene dis. Echt geweldig. We lieten het ons goed smaken. Intussen arriveerde Jakob. Daarna gingen we kijken welke bus het was die we moesten meenemen en "even" over de grens naar dominee Viktor in Oekraïne brengen. Nou, het was geen super-de-luxe bus (10 jaar oud), maar later bleek dat hij nog prima reed. Hij was al deels geladen met goederen. Hans was helemaal verbaasd dat de bus nog niet, á la Jakob, tot de nok toe vol zat met goederen. We zagen wel mogelijkheden om er nog wat bij te stouwen. Zo gezegd, zo gedaan. Jakob had nog een trailer met hulpgoederen staan. En vele handen maken licht werk. In het vuur van het stouwwerk kwam een doos verkeerd terecht, op de bril van Arnold. Gevolg: een prachtige ster in zijn brillenglas. We konden de plaatselijke opticien een goed begin van de week verschaffen door Arnold een paar mooie lenzen te laten aanmeten.

Het wachten was nu nog op de nodige papieren die door Friedensstimme werden geregeld. Eindelijk, om 11.30

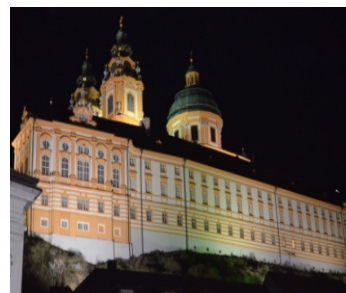
uur, was alles rond en konden we vertrekken. Pieter en Nico wilden de bus wel rijden. Eerst naar een benzinestation in Gummersbach om op Arnold te wachten. Een kwartiertje later was hij daar met een nieuwe look en konden we de reis vervolgen.

Onderweg waren er nogal wat wegwerkzaamheden en dus wegversmallingen. Bij zo'n wegversmalling werd Opa zowat van de weg gedrukt door een vrachtauto, waardoor zijn spiegel beschadigd werd. De mannelijke leden van

ons gezelschap lieten er een kritisch oog over gaan en na wat plakwerk was de spiegel provisorisch gerepareerd. Optimaal was het niet. Maar niet getreurd, bij de volgende stop, lunchpauze, waren er heerlijke knakworstjes. Daar had Arjan voor gezorgd. Een welkome verrassing.

Weer verder. Omdat de bus niet zo hard kon rijden (dachten we) bleef Hans maar achter hen rijden. Ze reden wel erg langzaam. Even later stoof Opa voorbij. Die was het "slakkengangetje" beu. Op dat moment merkte Peter op dat Hans beslist achter het verkeerde busje reed. En, ja hoor. Vriendelijke mensen in dat busje, maar het waren Pieter en Nico niet! Die hadden al een beste voorsprong. Het busje reed dus nog behoorlijk door. Nico zei later wel dat het vehikel behoorlijk wat brandstof slurpte. Intussen had Pieter ook niet stil gezeten en had voor ons een hotelletje geregeld. Vooraf hebben we in Melk (plaatsnaam) gegeten in het Posthotel. Hier was een prachtig kasteel. Vooral 's avonds mooi als het geheel verlicht is.

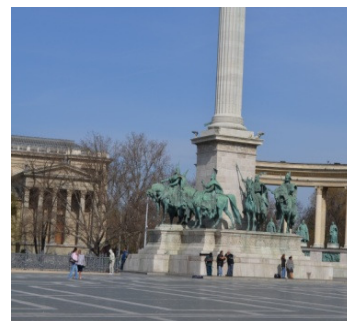

27 maart

Het hotelletje wat Pieter had geregeld was perfect. We hebben allemaal goed geslapen, behalve diegene die last hadden van partnersgesnurk. Na een stevig ontbijt kunnen we weer op pad. Opa had al navraag gedaan naar een VW-garage om er een nieuwe spiegel op te laten zetten. Dit lukte vrij snel. Op naar de Hongaarse grens. Hier moesten we eerst een vignet kopen. Direct over de grens verandert het landschap. Het ziet er, met een mooi woord, "onopgeruimd" uit. We volgden de redelijk goede snelweg, maar namen wel het besluit om door Budapest te rijden. Er omheen kan ook, maar dat is wel 20 kilometer langer. Nog een voordeel was, dat we een stuk cultuur van deze prachtige stad meekregen. Mooie gebouwen, prachtige standbeelden en een brug over de Donau, die de stad in tweeën deelt. De ene kant is Buda en de andere kant is Pest. De rit door Budapest bezorgde ons wel een behoorlijk aantal stoplichten. Maar dat accepteer je op dat moment.

Tijdens de lunch van deze dag had Arjan alweer een verrassing in petto. Tomatensoep!! Dat was erg lekker, ook omdat het weer behoorlijk fris was.

Het laatste stuk naar de grens met Oekraïne was zo gepiept. Het was er niet druk. Hans verbaasde zich hierover en zat alweer een nieuwe tijdsberekening te maken over de aankomst in Tur'ya-Bystra. De Hongaarse grens met de Hongaarse douane waren we inderdaad zo gepasseerd. Maar de douane van Oekraïne was een heel ander verhaal. Na 2½ uur bakkeleien en paspoortcontrole op paspoortcontrole konden Hans en Opa verder. We wachtten een eindje verder op wat zou gaan komen. Intussen werden we zo'n beetje belaagd door zigeunerkinderen die geld wilden wisselen en bedelen. Er was daar ook een soort supermarktje waar Opa direct binnen te vinden was. Hij kocht een kammetje voor Brigitta (was ze vergeten mee te nemen). Lief hoor!

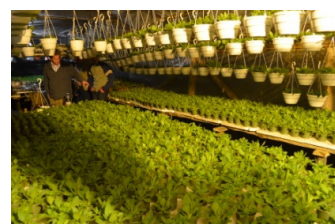
Uiteindelijk bleek dat de bus de grens niet over mocht. Nico en Pieter bleven met de bus wachten op Iwan, een zoon van dominee Viktor, die de bus met hen naar kennissen in Hongarije zou brengen. We weten niet wanneer we hen weer zien. Zij zullen beslist een hele tijd later in Tur'ya-Bystra aankomen. Met 2 auto's gingen we verder.

Bij aankomst in Tur'ya Bystra wachtte ons een hartelijke ontvangst en een mooi gedekte tafel met een uitgebreide maaltijd. De dominee vroeg van alles en wilde ook een heleboel vertellen. Wat een geluk dat Lena er al was. Daarna werd de auto van Opa leeggehaald en werden de slaapplekken verdeeld. Peter

en Brigitta gingen slapen bij Tanya, een dochter van de dominee. Opa en Arjan sliepen in de auto op het erf van Tanya en de rest sliep bij de dominee, op kamers van de dochters. We hebben ook de kwekerij van de dominee bewonderd. Alles zag er netjes uit. Hij vertelde

er dan ook erg enthousiast over. Ook lieten we onze gastfamilie een deel van de video van ons verblijf, vorig jaar augustus, zien. Er kwamen heel wat mensen kijken. Wie nu van het gezin was, of van de familie, of van de burens, weten we nog steeds niet. Maar belangstelling was er volop. Pas laat in de avond arriveerden Pieter en Nico. Ze hadden weer problemen gehad aan de grens.

Moeilijk om Hongarije weer in te komen. Uiteindelijk toch gelukt en de bus afgeleverd in Hongarije. Jakob zegt later dat hij ook nog een keer zal proberen de bus de grens over te krijgen.

28 maart

Peter en Brigitta kregen een ontbijt bij de dochter van de dominee. Eigenlijk was er afgesproken dat we allemaal samen bij de dominee zouden ontbijten. Maar hoe maak je dat in het Oekraïns duidelijk. Er waren voor 2 mensen al zo'n 8 eieren gebakken en een stapel brood gesmeerd. Dus bleven ze maar daar eten en vroegen de kinderen om mee te eten, wat dan toch wel mocht (zo kwamen in ieder geval die eieren op).

Na het ontbijt gingen we eerst naar de kerk-bouw kijken. In driekwart jaar is er enorm veel werk verzet. Er komt een slaapzaal, een crèche, een babykamer enz. Constant stond er een houtkachel te branden (en te roken) om het hout te drogen en de beestjes in het hout te doden. Ook wordt vloerverwarming aangelegd met gebruikmaking van de leidingen die met het eerste transport zijn meegekomen. Verder spreken de foto's voor zichzelf.

Dan gaan we naar Marian, zoon van dominee Viktor. Hij woont in Uzhorod waar hij een huis aan het bouwen is. Marian runt samen met iemand een houtfabriekje en daar gaan we eerst langs. Hij

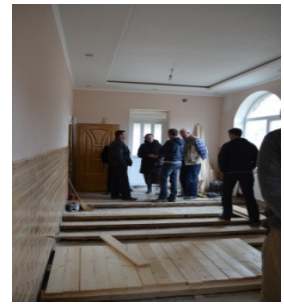
leidt ons rond en laat de machines zien en wat er al gemaakt is. Zijn compagnon komt ook langs en laat nog een droogplaats en een oven zien waarin houtsnippers worden verbrand. De warme lucht die hierbij vrij komt wordt naar de droogplaats geleid. Als we weggaan neemt Marian nog wat houten lijsten mee voor zijn bouw. Met vereende krachten

worden die vast gemaakt op het dak van zijn auto.

Het huis van Marian is nog lang niet klaar. Het is een huis met 3 verdiepingen, waar alleen op de begane grond een kamer klaar is. Boven staan alleen nog maar de muren met de kozijnen. Het "toilet" is buiten, achter in de tuin. Je kunt er gebruik van maken maar wacht je voor de hond van de burens. Heel onverwacht, als je net het toilet wilt ingaan, ramt hij zowat de hele

schutting omver. Hij jaagt je de stuipen op het lijf. Er is nog heel wat werk te doen om het huis bewoonbaar te maken. Tevens bouwt Marian een kerkzaaltje, omdat het de bedoeling is om te gaan evangeliseren in Uzhorod. Dit zaaltje is al bijna gereed. Het ziet er netjes uit.

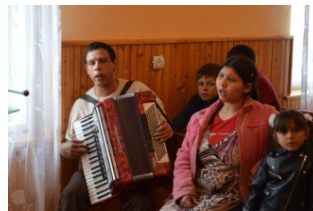

In de middag gaan we eerst naar de blinde zigeuner-meisjes. Daar worden eerst lolly's uitgedeeld, die gretig aftrek vinden.

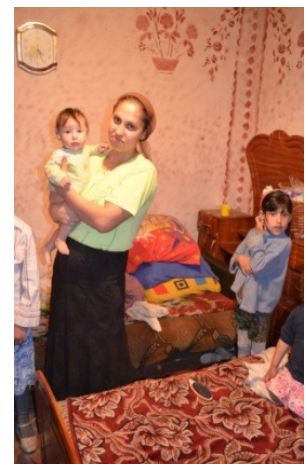
Julia blijkt veel levendiger te zijn. Ze ziet er ook beter uit alhoewel haar beentjes en armpjes nog erg dun zijn. Ook zij krijgt een lolly van de dominee. Ze vindt de lolly zichtbaar lekker. Af

en toe zegt ze "dobre", goed. Het andere meisje wordt uit bed gehaald. Ze is nog erg slaperig, maar ziet er goed uit. Dus de voedingssupplementen doen wel goed aan de meisjes. Ook is er twee weken geleden weer een baby geboren, een meisje. Dit meisje is helemaal gezond (voor zover wij begrijpen van de moeder) en het kijkt al een beetje om zich heen.

Daarna gaan we naar het zigeunerndorp. We worden welkom geheten door de dominee en in het kerkje wordt, natuurlijk onder begeleiding van een accordeon, voor ons gezongen. Ook twee dochters van Sacha, de accordeonist, zingen enkele liederen. De meeste belangstellenden zijn vrouwen en kinderen. Natuurlijk willen wij ook onze bijdrage leveren en zingen enkele psalmen. Eenmaal buiten delen we weer lolly's uit. Ook

hier willen ze die graag hebben. Intussen gaan Hans en Lena naar het gezinnetje van Sacha waar een poos geleden een baby is geboren, het zesde meisje. Dit is dus eigenlijk een kraamvisite. Mirjam van Hans heeft een mooie

kraammand samengesteld en die wordt aan de moeder gegeven. De mand wordt aangenomen en op een kastje gezet. In de Oekraïne maakt men nooit een cadeautje open waar de visite bij is, dat wordt later gedaan. Maar de moeder was wel erg verrast. Vooral toen Lena een boodschap van Mirjam kon voorlezen. Ze was daar ontroerd over. Gelukkig zag ze er wel beter uit dan vorig jaar. Alhoewel alles nog erg armoedig toonde.

Na terugkomst bij dominee Viktor ontspannen wij ons een poosje. In die tijd bereiden Hans, Peter en Pieter zich voor op de inleidingen die in de kerkdienst van die avond zullen worden gehouden. Intussen is Jakob ook aangekomen. Hij heeft ook geprobeerd om de bus vanuit Hongarije de grens met Oekraïne over te brengen, maar het is hem ook niet gelukt. Om

07.00 uur begint de kerkdienst. Wij besluiten er te voet naar toe te gaan. Er wordt weer veel gezongen en als eerste mag Hans een woord spreken. Hij spreekt over de "Kerk met de grote K". Peter spreekt over "De hevigheid van het lijden van Christus" nadat Pieter het betreffende Bijbelgedeelte uit (Lukas 23:33-43) heeft voorgelezen. Dit mede in verband met de "lijdenstijd". Daarna zingen we enkele psalmen. De dominee van Friedensstimme, die met Jakob was meegekomen, spreekt nog over de gelijkenis van de tien ponden uit Lukas 19:11-27. Dominee Viktor beëindigt de kerkdienst.

Op de wandeling terug vraagt Hans of iedereen het er mee eens is als we, naast de vergoeding voor de reis (12 uur treinen), nóg een bedrag bestemmen voor Lena. Zij heeft te kennen gegeven dat zij en haar man, die dominee is in Zhitomir, ook graag een gebouwtje zouden willen hebben voor hun kerkdiensten. Wij willen graag een steentje bijdragen om hun wens te realiseren. Als we weer bij dominee Viktor thuiskomen staat de tafel al gedekt. We voelen ons wel bezwaard omdat de vrouw van de dominee blijkbaar niet naar de kerk kon, omdat zij voor ons een maaltijd wilde bereiden. Na het eten overhandigt Hans aan de dominee het geld dat we hebben meegebracht.

Deze is daar zichtbaar blij mee en ondertekent een verklaring van ontvangst. Dominee Viktor geeft Hans daarop een verantwoording van de besteding van het geld dat hem afgelopen zomer was overhandigd. Daarna krijgt hij een foto van het orgel dat aan zijn gemeente is geschonken. Hij is er stil van. Later vertelde Lena dat het erg uniek is dat gemeenten een orgel in hun kerkgebouw hebben, meestal is dat een piano. Ze zei dat ze maar enkele kerken kent waar een orgel in staat. Vervolgens krijgt ook Lena een enveloppe, waarvoor ze hartelijk bedankt.

De dag van de terugkeer naar Ermelo. Maar eerst is er nog een programma af te werken. Om 07.30 uur ontbijt in huize Viktor. Deze keer zijn we er allemaal. Er komen 2 grote schalen met macaroni op tafel en de pannenkoekjestaart. Maar, ondanks dat we dit allemaal niet zo gewend zijn, smaakt het ons wel. Het afscheid nemen van Jakob en zijn metgezel en van Lena en de hele familie neemt nogal wat tijd in beslag. Op de valreep zet de dominee nog een aantal potten sap voor ons klaar om mee te nemen. Ook hebben de dames van dominee Viktor brood en een thermoskan koffie klaargemaakt. Vóór vertrek vraagt dominee Viktor een zegen over de terugreis.

We gaan naar de boerderij van Misha, waar we gekampeerd hebben. We willen toch nog even gaan kijken of we de ring van ome Rien misschien nog kunnen vinden. Maar helaas! Pieter wist zeker dat we op onze zoektocht "warm" waren. We waren er volgens hem dichterbij dan dat we thuis waren. Nadenkertje!!!

Het skelet van onze douche staat er nog en ook de wasplaats, maar de kraantjes zijn weg. Een van de paarden die we vorige zomer zagen heeft een veulentje. Lief hoor. Ook waren er jonge hondjes. Misha kwam ons begroeten. Hij drong er op aan dat we cappuccino moesten

met Jakob in de auto vertrokken. Gelukkig kwamen zij spoorslags terug want wij merkten weer goed dat we totaal niet kunnen communiceren met de Oekraïners.

komen drinken. We hadden net een zwaar ontbijt gehad en bovendien was het nog maar 09.00 uur. Maar we wilden ook weer niet onbeleefd zijn, dus wij naar binnen. Prompt kwam het ons bekende gebak op tafel. Intussen werd Lena weer opgetrommeld. Zij was al

Om ongeveer 09.15 uur vertrekken we daar weer. De dominee rijdt ons een heel eind voor naar de plek waar de familie Kondor ons staat op te wachten. Een half uur later dan gepland ontmoeten we Vera en Vassilie Kondor. Een hartelijk weerzien. Dan rijden zij ons voor naar hun huis. Dit duurt nog een uur over een zeer slechte weg. Opa en

oma staan ons al op te wachten. In het huis van de Kondors wonen vier generaties. Ook hier staat de tafel al gedekt. Het is nog maar 11.30 uur en weer beginnen we aan een volledige maaltijd. Ondanks het vroege tijdstip smaakt het ons prima. Dan zien we ook Benjamin. De baby die in november is geboren. Er wordt met Vera en Vassilie gesproken over het eventueel op gang brengen van een handel met Nederland, al dan niet in samenwerking met de zigeuners. Om met de zigeuners iets te beginnen lijkt de familie erg moeilijk. We vragen naar een mogelijkheid om iets met hout (een goedkope grondstof) te doen. We worden daarop uitgenodigd om naar hun slaapkamers te komen kijken. Prachtige houten meubelen. Wat dat betreft

waren ze wel enthousiast, wij wat minder. Gelijk aan fijn afgewerkte meubelen te beginnen is wel erg groots. De familie wist ook al een leegstaande fabriek om daar iets te beginnen. We konden zo mee gaan kijken. Ze liepen wel erg hard van stapel. Het was nog even moeilijk om hen duidelijk te maken dat we eerst willen zien of er wat concreets te doen of te maken valt, waarbij ook nog een redelijke marge zou kunnen overblijven, voor we zulke stappen ondernemen. Afsproken is dat zij en wij de ogen en oren goed open houden en zo nodig bij officiële instanties te rade gaan. Na een hartelijk afscheid gaan we weer op weg. Ook ditmaal rijden Vera en haar man ons weer een eind voor en gaan we zelf verder richting Uzhorod. Het was wel verder weg dan we dachten.

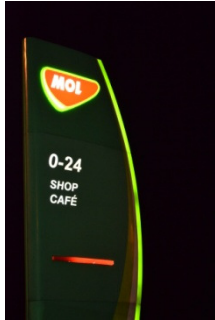

Bij de grens van Oekraïne wordt natuurlijk weer moeilijk gedaan. Bij Opa in de bus worden onze tassen opengemaakt en gecontroleerd. Maar, oké, we kunnen doorrijden. Vervolgens staan we voor de Hongaarse grens in een lange rij te wachten. Wat een gedoe. Alles wordt weer gecontroleerd. De hele auto wordt doorzocht. Weer andere douaniers, weer andere dingen controleren. Medicijnenpaspoort? We laten wat paracetamol zien. Oké. Het lijkt ons allemaal sterk overdreven, maar het kost ons wel 2½ uur. De auto van Hans mag er door, het wachten is nog op de bus van Opa. (Terwijl we daar staan te wachten zien we warempel Jakob weer. Die gaat de bus uit Hongarije op een andere plaats over de grens proberen te brengen. Later horen we dat ook dat weer niet is gelukt). Eindelijk kunnen we verder rijden.

Om 08.30 uur zijn we in Budapest en stallen onze auto's in een parkeergarage. We vinden al snel een restaurant, waar we een warme maaltijd nuttigen. Van natafelen is geen sprake. We willen in Oostenrijk overnachten, dus snel verder. Onderweg probeert Pieter hetzelfde hotelletje als op de heenweg te regelen, maar dat lukt niet. Ook een ander onderkomen lukt niet. Dan Elspeet maar inschakelen. Dankzij de broer van Pieter komen we in een net hotel terecht, waar we de nacht doorbrengen.

30 maart

Om 06.30 uur wilden we ontbijten. Dit is uiteindelijk 07.00 uur geworden, maar we kregen er, na enige spraakverwarring, heerlijke spiegeleieren. Even later zitten we in de auto. Nog lekker vroeg dus hebben we niet zoveel last van het verkeer. Maar hoe vroeg het ook is, de flitspalen werken in ieder geval al wel. Af en toe regent het wat. Wat wel mooi is, als je zoveel uren met elkaar in de auto doorbrengt, is dat de gesprekken zich wat mogen verdiepen. Af en toe komt er een sms-je met een noodkreet: plasstop! Zonder verdere vertraging komen we in Nederland aan. Rond de klok van half 7 zijn we allemaal in Ermelo op de Waterweg, waar ons een welkomstcomité staat op te wachten. De 2 Mirjams hebben gezorgd voor lekkere snert en groentensoep en een heerlijk toetje. Geweldig na zo'n rit.

We hebben de Heere gedankt dat we de gemeente in Tur'ya-Bystra mochten bemoedigen en ondersteunen en dat we weer veilig thuis mochten komen.

*